

A bíróság a dr. Belle Andrea ügyvéd ( ) által képviselt Szivárvány Misszió Alapítvány ( ) kérelmezőnek, dr. Hazai Ágnes jogtanácsos által képviselt Budapesti Rendőr-főkapitánya (1139 Budapest, Teve u. 4-6.) kérelmezett ellen közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránt indított nemperes eljárásában meghozta az alábbi

végzést:

A bíróság Budapest Rendőr-főkapitányának 2011. február 11. napján kelt 01000/37289-15/2010. ált. számú határozatát hatályon kívül helyezi.

Kötelezi a bíróság a kérelmezettet, hogy 15 (tizenöt) napon belül fizessen meg a kérelmezőnek 10.000,- (tízezer) forint eljárási költséget.

A tárgyi illetékelőjegyzési jog folytán le nem rótt eljárási illetéket a Magyar Állam viseli.

A végzés ellen jogorvoslatnak helye nincs.

I n d o k o l á s

2010. szeptember 30-án a kérelmező nevében írásban bejelentést tett a kérelmezettnél a 2011. június 18. napján 15:00 órától 17:30 óráig a hagyományos, 2011-ben 16. alkalommal megrendezésre kerülő Meleg Méltóság Menetére (továbbiakban: Menet). A bejelentés szerint a menet a Hősök tere – Kodály körönd (Andrássy út) – Oktogon (Andrássy út) – Opera (Andrássy út) – Erzsébet tér útvonalon kerül megtartásra.

A rendőrség – a rendezvények rendjének biztosításával kapcsolatos rendőri feladatokról szóló 15/1990. (V. 14.) BM rendelet (a továbbiakban BM rendelet) 4. § (5) bekezdésben foglaltaknak megfelelően – a rendezvény kapcsán egyeztetést folytatott a bejelentővel, melyről jegyzőkönyv készült. A rendőrség az egyeztetést követően a rendezvény vonatkozásában nem hozott tiltó határozatot a gyülekezéssel szemben a 1989. évi III. törvény (a továbbiakban: Gytv.) 8. § (1) bekezdésében meghatározott 48 órán belül.

A kérelmezett képviseletében 2011. február 9. napján 22:05 órakor módosító bejelentést tett a 2011. június 18. napján megrendezésre kerülő Menet vonatkozásában, és előadta, hogy az útvonalat ki kívánja egészíteni a Bajosy Zsilinszky út - Alkotmány utca - Kossuth tér útvonallal, hangsúlyozva, hogy a rendezvény további paraméterei változatlanok, a rendezvény befejezésének várható időpontja: 18:00. A bejelentésben a szervező által - a politikai döntéshozók, valamint a többségi társadalom figyelmének felhívása a leszbikus, meleg, biszexuális és transznemű emberek helyzetére tárgykörben - megtartani kívánt rendezvényen várhatóan 1500 fő vesz részt, a rendezvényt 150 fő rendező biztosítja. Napirendként a résztvevők gyülekezését követően beszédek, majd a Meleg Méltóság Menet vonulása szerepel.

A kérelmezett a BM rendelet 4. § (5) bekezdésben foglaltaknak megfelelően 2011. február 10. napján felvette a kapcsolatot a bejelentővel.

Az egyeztető tárgyaláson a rendőrség képviselője nyomatékosan felhívta a kérelmező figyelmét,

hogy a rendezvény lényeges paramétereiben (útvonal-helyszín) történt módosítás miatt – amely a Gytv. szerint a kötelező tartalmi elemek részét képezi – a rendőrség a bejelentést a módosított paraméterek függvényében vizsgálja, és egyben új bejelentésként kezeli. Az egyeztetésen a kérelmező a rendezvény érkezési helyszínét a Kossuth Lajos térről az Alkotmány utcára módosította. A kérelmező végül elmondta, hogy a rendezvény egyéb paramétereiben változás nincs, azok megegyeznek a 2010. szeptember 30-án felvett jegyzőkönyv tartalmával.

Budapest Rendőrfőkapitányának rendészeti helyettese a 2011. február 11-én 20.05 órakor kelt, 01000/37289-15/2010.ált. számú határozatával a 2011. június 18. napján 15:00 órától 18:00 óráig a Budapest, XIV. kerület Hősök tere - Kodály körönd - Oktogon - Opera - Erzsébet tér - Bajcsy Zs. út - Alkotmány utca - Kossuth tér útvonalon tartandó rendezvény megtartását a Gytv. 8. § (1) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján megtiltotta. Határozatának indokolásában kifejtette, hogy a rendőrség feladata a gyülekezési jog kapcsán kettős: egyrészt biztosítani kell a bejelentett és még nem tiltott rendezvényeknek a bejelentésben foglaltaknak megfelelő megvalósíthatóságát, másrészt pedig biztosítani kell a rendezvényen részt nem vevők jogait is. Vagyis az államot nem csak tartózkodás, hanem pozitív kötelezettségek is terhelik a gyülekezési jog terén.

Határozatának indokolásában a kérelmezett hivatkozott az Egyesült Nemzetek Közgyűlése XXI. ülészakán, 1966. december 16. napján elfogadott Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmánya (kihirdette: 1976. évi 8. törvényerejű rendelet) (a továbbiakban: Egyezségokmány, 21. cikkére, Az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában 1950. november 4. napján kelt Egyezmény (kihirdette: 1993. évi XXXI. törvény) (a továbbiakban: Egyezmény) 11. cikkére, az Alkotmánybíróság 55/2001. (XI. 29.) számú AB határozat III. 2. és 3. pontjaira.

Határozatának indokolásában kifejtette, hogy a gyülekezési jog nem korlátozhatatlan alapjog. E tekintetben olyan alapjog, amely indokoltan (más alapjoggal való konkurálás esetén, ha szükséges, akkor arányos mértékben) korlátozható. A gyülekezési jog gyakorlása, annak térbeli, időbeli kiterjedése szempontjából általában érinti a gyülekezési jogot gyakorlókon kívüliek jogát, elsősorban mozgásszabadságát. Azokban az esetekben, amikor a gyülekezési jog és egy másik alkotmányos alapjog érintkezik, vagy ütközik egymással, a két jog szükségképpen korlátozza egymást. Ha bármelyik – akár a gyülekezési jog, akár a vele szemben álló jog – teljesen szabadon érvényesülhetne, akkor fel kellene tételeznünk, hogy a szabadon érvényesülő jognak alkotmányosan garantált elsőbbsége van a másikkal szemben. A magyar Alkotmány azonban nem ismeri az alapvető jogok hierarchiáját, valamennyi alkotmányos alapjog ugyanazon az alkotmányos alapjogi alapszinten helyezkedik el. Leszögezhető tehát, hogy vannak olyan alapjogok, amelyek szembe kerülhetnek a gyülekezési joggal, s éppen ezért korlátozhatják is azt.

Határozatában kifejtette, hogy a rendezvény megtartásánál nemcsak a rendezvényen résztvevők jogát, hanem az egész közösség érdekét kell figyelembe venni, ideértve azokat is, akiket a rendezvény tágabb vagy szűkebb értelemben érint, mint a rendezvény helyszínén vagy ahhoz közel élőket, dolgozókat, közlekedőket. A bejelentés alapján a rendőrségnek kell mérlegelnie, hogy e két alapjog, a gyülekezés és a mozgás szabadságát a jogszabályok alapján tudja-e az adott helyszínen és időben biztosítani.

A határozat indoklása értelmében a kérelmezett a BM rendelet 4. § (3) bekezdés b) pontjában

Fővárosi Bíróság

27.Kpk.45.188/2011/4.

foglaltaknak megfelelően beszerezte a BRFK Közlekedésrendészeti Főosztály szakvéleményét, melynek alapján megállapításra került, hogy a tervezett rendezvény a belváros fő gerincútvonalain történik, ezek forgalmának feltorlódása óhatatlanul magával vonja a keresztező utcák feltorlódását is, melyek alkalmatlanok a nagymértékben megnövekedett gépjárműforgalom levezetésére. A határozat a szakvéleményre utalva részletezi, hogy a tervezett rendezvény megtartása mely utcák gépjárműforgalmát érinti, továbbá, hogy a rendezvény Hősök tere és Dózsa György úti szakasza következtében a 72, 75, 79 viszonylatú trolibusz, a 20E, 30, 30A viszonylatú autóbusz érintett, az Andrásy úti szakasz vonatkozásában a 10 viszonylatú autóbusz, a 70, 73, 76, 78 viszonylatú trolibusz és a MILLFAV érintett, az Oktogonnál a 4, 6 viszonylatú villamos, míg a Bajcsy-Zsilinszky úton a 70, 72, 73, 78 viszonylatú trolibusz és a 16, 105 és 109 viszonylatú autóbusz érintett. A határozat indokolása a szakvélemény alapján megjelöli a demonstráció időpontjában annak környékén található útvonalak keresztmetszeti mértékadó gépjárműforgalmi adatait, és kiemeli, hogy a trolibusz és villamos közlekedés jellegéből adódóan (mivel kötött pályán mozog) nem terelhető más útvonalra. A tömegközlekedési járatok lerövidített útvonala miatt a térségben jelentősen megnő a gyalogosforgalom, mivel alternatív járatok a közelben nem közlekednek. A tömegközlekedés illetve gépjárműforgalom elterelése más útvonalra nem lehetséges a környező szűk, egyirányú utcák miatt. Az esetleges „menekülő” útvonalak telítettsége miatt nincs hová terelni a forgalmat. A határozat a szakvéleményre utalva rögzíti, hogy a rendezvény tervezett útvonalán található több idegenforgalmi látványosság, kulturális intézmény, a Terror Háza, a szerb, török és orosz nagykövetség, a Parlament, a Kossuth téren megrendezésre kerülő fotókiállítás, továbbá, hogy a lezárásokkal fontos közintézmények és népképviselői szervek megközelítése, működése válna lehetetlenné, így a Parlamenté, a Vidékfejlesztési Minisztériumé, a Néprajzi Múzeumé és a Közigazgatási és Gazdaságügyi Minisztériumé. Végül kifejtette, hogy a lezárások miatt a központi mentőállomás megközelítése és működésének biztosítása kérdésessé válik.

A kérelmezett határozatában végül leszögezte, hogy a rendezvény által igénybe vett útvonalra figyelemmel az Andrásy út - Bajcsy-Zsilinszky út - Alkotmány utca együttes lezárása miatt a forgalom elvezetésében és áterhelődésében érintett úthálózatra a közösségi és gépjárműforgalom áterelése nem lehetséges, a tömegközlekedési és közúti járműforgalom ellehetetlenítése a térség közlekedésére rendkívül nagymértékben kedvezőtlen befolyással lenne, a közlekedési járművek elterelése más útvonalra nem lehetséges.

A kérelmező a határozat ellen felülvizsgálati kérelmet nyújtott be, melyben kérte a kérelmezetti határozat hatályon kívül helyezését, és a kérelmezett eljárási költségben történő marasztalását.

Kérelmének indoklásában kifejtette, hogy a kérelmezett 2010. szeptember 30-án kelt jegyzőkönyve alapján tudomásul vette a kérelmező által 2011. június 18-án 15:00 órától 18:00 óráig a Budapest XIV. kerület Hősök tere – Kodály körönd – Oktogon – Opera – Erzsébet tér útvonalon tartandó, a Gytv. hatálya alá tartozó rendezvényt. A kérelmezett e döntésétől független, hogy később a rendezvény szervezői az Erzsébet téri célfállomás elérését követően a rendezvény útvonalát kiegészítették egy további útvonallal (Bajcsy-Zsilinszky út – Alkotmány u. – Kossuth tér) és ennek megfelelően felőrával meghosszabbították a rendezvény időtartalmát. Ezért fordultak a kérelmezethez 2011. február 9-én bejelentéssel. A 2010. szeptember 30-i jegyzőkönyv értelmében a rendezvény a kiegészítési bejelentésig a Hősök terétől az Erzsébet térig terjedő útvonala nem változott, ezzel az útvonallal kapcsolatban tiltó határozatot a rendőrség csak a bejelentéstől (2010. szeptember 30.) számított 48 órán belül hozhatott volna. Ezért a kérelmezetti határozat

Fővárosi Bíróság
27.Kpk.45.189/2011/4.

jogszabálysértő, mert a Gytv. 8. § (1) bekezdésébe ütközik: azt a bejelentés tudomásulvétele után több mint négy hónappal hozta a kérelmezett. Kifejtette, hogy önmagában azért is jogszabálysértő a támadott határozat, mert a kérelmezett egy korábbi döntésével tudomásul vett rendezvényt követően azt egy kiegészítő bejelentéssel összevonva, a korábban tudomásul vett útvonalon való vonulást is megtiltja. Jelen egyben nem a már tudomásul vett útvonal érdemi módosításáról, hanem – a korábban tudomásul vett útvonal változatlanul hagyása mellett – annak meghosszabbításáról van szó, a támadott határozat legfeljebb az Erzsébet tértől az Alkotmány utcaig terjedő útvonal tudomásul vehetőségét mérlegelhetné, és annak tekintetében tartalmazhatna tiltást.

A kérelmező kérelmének indokolásában a Gytv. 8. § (1) bekezdésére hivatkozást követően kiemelte, hogy a rendőrségnek nincs szabad mérlegelése a tekintetben, hogy egy rendezvényt tudomásul vesz vagy sem, azt csak az abban meghatározott feltételek alapján tagadhatja meg. Ezek egyike – a jelen esetben egyedül releváns, mert a rendőrség által hivatkozott – korlátozási szempont az, hogy a „közlekedés más útvonalon nem biztosítható”. A rendezvény megtiltását a rendőrség azonban nem azzal indokolja, hogy ne lenne más útvonal a közlekedés biztosítására, hanem azzal, hogy a közlekedés rendjét súlyosan megnehezíti, általános jelleggel „gyakorlatilag ellehetetleníti” a rendezvény, a kérelmezetti határozat indokolása erre tekintettel a ma már hatályon kívül helyezett Gytv.-beli korlátozási okot, a közlekedés rendjének aránytalan sérelmét igazolja.

Kérelmében kifejtette, hogy a rendőrség csak akkor tilthatta volna meg a rendezvényt, ha igazolni tudja: objektíve nem létezik olyan közlekedésszervezési megoldás, amellyel Budapest közlekedése a különböző releváns viszonylatokban a rendezvény ideje alatt megoldható. Kiemelte, hogy a határozat alkotmányjogi érvelése szembemegy az Alkotmánybíróság gyülekezési jogi értelmezésével a 75/2008. (V. 29.) AB határozatra hivatkozva arra utalt, hogy az lényegesen új alkotmányossági szempontokat nyújt a gyülekezési jog korlátozásához. Az Alkotmánybíróság több határozatában kifejtette, hogy a közlekedés rendjéhez fűződő közérdek védelmében is indokolt lehet a gyülekezési jog korlátozása, de kisebb mértékben, mint amikor másik alapjog védelmében kerül sor korlátozásra. Alkotmányosan ezért nem igazolható az, hogy két alapjog ütközéséről lenne szó, ahol a hatóság döntésekor hangsúlyosan figyelembe kellene vennie másik alapjogot, ti. a mozgásszabadságot. Kérelmében kifejtette, hogy a rendőrségi határozat azon része, miszerint alapjogok közt „nincs hierarchia” sem állja meg a helyét a magyar alkotmánybírósági gyakorlat szerint, a kommunikációs alapjogok ugyanis, amilyen a gyülekezési jog is, kiemelt alkotmányos védelemben részesülnek. A 30/1992. (V. 26.) AB határozat a véleménynyilvánítás szabadságának és hozzá tartozó egyéb kommunikációs alapjogoknak a többi alapjoghoz képest éppen a kitéüntetett szerepét emeli ki.

Kifejtette, hogy egy köztéri gyülekezés óhatatlanul korlátozza az általános közlekedés menetét, a rendőrség azonban ezt és ennek mértékét nem mérlegelheti. A jogi kérdés az, hogy teljesen lehetetlenné teszi-e a közlekedés más úton való biztosítását. Azt a forgalom általános sűrűségére vonatkozó érvelés nem bizonyítja, hogy más útvonalon ne lenne biztosítható a közlekedés, logikailag csupán annyit bizonyít, hogy nehezebb eljümi egyik helyről a másikra, de a Gytv. nem ezt a mércét állítja, hanem azt, hogy a közlekedés valamilyen más úton biztosítható legyen. Rendészeti kérdés, hogy egy kisebb tömegű rendezvény esetén az útvonalon a közlekedés korlátozását szakaszosan is lehet biztosítani, hiszen várhatóan 1500 fő nem foglalja el a teljes hosszában az útvonalat. Sérelmezte, hogy a közlekedési helyzet értékelésekor nem számolt a határozat azzal, hogy a rendezvény elhaladása után a lezárt útszakaszok megnyithatók, ami nyilvánvalóan enyhíti a

Menet okozta közlekedési terhelést.

A kérelmező a kérelmezetti határozatban felsorolt indokokkal szemben kifejtette, hogy azok alapján logikailag téves következtetésre jutott a rendőrség, kiemelve, hogy a hétvégi, nyári szüneti hónapokban a városi közlekedés köztudottan kisebb – a vakációját tölti az emberek jelentős része. A minisztériumokban és a nagykövetségeken szombaton nincsen félfogadás, és szombaton oda tipikusan dolgozni sem járnak tömegesen – sem járművel, sem gyalog. A Terror Háza múzeumba és más útba eső múzeumba, kiállításra való eljutás, vagy akár annak időbeli korlátozottságának mérlegelésére a törvény nem ad lehetőséget. A Kossuth téri nemzetközi fotókiállítás március 17-től látható június 30-ig, nincs racionális ok, amiért többen látogatnák a teret e célból június 18-án. Álláspontja szerint ezek az érvek legfeljebb azt támasztják alá, hogy miért korlátozódik a forgalom, de a hatályos jog szerint nem ez a jogi kérdés, hanem az, hogy más úton biztosítható-e a közlekedés.

A kérelmező a határozatnak a rendezvény biztosításával járó feladataira reagálva kifejtette, hogy a határozat a biztosítási feltételek nehézségét a megnövekedett közlekedési bonyodalmak alátámasztására, a gyülekezési jog gyakorlásának tiltása érdekében hozza fel. Az állam feladata az alapjogok terén nem merül ki a tartózkodásában, hanem biztosítani kell azok érvényesülését is. Ezt az általános elvet az Alkotmánybíróság is a kezdetektől alkalmazza. Ezt az állami kötelezettséget, járjon az akármilyen teherrel, nem lehet jogszerűen a gyülekezési jog gyakorlójának hátrányára értelmezni. Az Emberi Jogok Európai Bíróságának gyakorlata alapján egyértelmű, hogy a gyülekezési jog biztosításának kötelezettsége az államot terheli, és ezt a békésen gyülekezőknek nem lehet a hátrányára értékelni.

Kérelmében végül kifejtette, hogy az, hogy a rendezvény jelentős útvonalakat vesz igénybe – hétvégén – egy gyülekezési jogot gyakorló rendezvény, gyakori velejárója e szabadságjog gyakorlásának, annak célja éppen a figyelemfelkeltés, a demokratikus közéleti viták katalizálása. Ennek jelentősége kisebb lenne egy peremkerület elhagyott részén. A jelentős tömegeket vonzó gyűléseket Magyarországon is tipikusan a főváros legfrekvenciáltabb helyein tartják (vö. Kossuth tér, Erzsébet tér). A BKV buszon utazóknak és az érintett járatoknak a száma és a megnövekedett gyalogos forgalom csak azt támasztja alá, hogy frekvenciált útvonalon fog történni a rendezvény, de azt nem, hogy az adott esetben ez elvezetne ahhoz, hogy ne lehetne más módon eljutni egyik pontból a másikba.

A kérelmezett ellenkérelmében kérte a kérelmező kérelmének elutasítását és a kérelmező eljárás költségeiben történő marasztalását, fenntartva a határozatában kifejtetteket. Azon túlmenően kifejtette, hogy álláspontja szerint az, hogy a 2010. szeptember 30-án tett bejelentésben szereplő útvonal tudomásul vettnek minősül, nem értelmezhető úgy, miszerint a módosított útvonal ezen része vonatkozásában nem hozható tiltó határozat. Az útvonal módosítása olyan lényeges körülménynek minősül, amelyet új bejelentésként kell kezelnie a rendőrségnek, amelyet egységesnek kell tekinteni, egymástól elkülönítetten a különböző útvonalszakaszok tudomásul vétel szempontjából nem vizsgálhatók, azok vonatkozásában részleges tiltó határozat nem hozható. Továbbra is fenntartotta azon, a BRFK Közlekedésrendészeti Főosztály szakvéleményében szereplő álláspontját, miszerint a tömegközlekedési és közúti járműforgalom ellehetetlenítése a térség közlekedésére rendkívül nagymértékben kedvezőtlen befolyással lenne, a közlekedési járművek elterelése más útvonalra nem lehetséges.

Ellenkérelmében utalt az Alkotmánybíróság 55/2001. (XI. 29.) számú AB határozat III. 2. és 3. pontjaira és kifejtette, hogy a jogalkotói szándék a Gytv. módosítása során „a közlekedés más útvonalon nem biztosítható” kitétel elfogadásakor nem az volt, hogy egy objektív, kogens rendelkezést vezessen be, melynek vizsgálata nem lehetséges. A kérelmezettnek diszkrécionális jogkörre van, tehát maga mérlegelheti azt, hogy a közlekedés más útvonalon biztosítható-e, vagy sem és a határozat indokolásában a mérlegelés szempontjairól kell számot adni. A bejelentés alapján a rendőrségnek kell tehát mérlegelnie, hogy e két alapjog, a gyülekezés és a mozgás szabadságát a jogszabályok alapján tudja-e az adott helyszínen és időben biztosítani. Amennyiben a két alapjog nem érvényesülhet egyszerre, és a rendőrség a közlekedést más útvonalon nem tudja biztosítani, akkor a gyülekezési jogot a bejelentett rendezvény megtartásának megtiltásával korlátozhatja. Hivatkozott az eljárásban a kialakult bírói gyakorlatra, amely szerint önmagában az a körülmény, hogy van lehetőség a közlekedés más útvonalra történő elterelésére, nem vonja maga után automatikusan a demonstráció megengedhetőségét, a Gytv. rendelkezései alapján a mérlegelés elengedhetetlen.

A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 339/B. §-ára utalva kifejtette, hogy a rendőrhatalóság határozata jogszerű, figyelemmel arra, hogy a hatóság a tényállást kellő mértékben feltárta, az eljárási szabályokat betartotta, a mérlegelés szempontjai megállapíthatóak és a határozat indokolásából a bizonyítékok mérlegelésének okszerűsége kitűnik. Utalt arra, hogy a szakvélemény teljes mértékben feltárja a rendezvénnyel összefüggésben azokat a körülményeket, amelyek a demonstráció megtiltását indokoltá tették, a tiltó határozatban – illetőleg a szakvéleményben – foglalt megállapítások tényeken, közlekedésrendészeti, forgalomszervezési – gyakorlati – tapasztalaton alapulnak, valósak és megalapozottak.

A kérelmezett ellenkérelmében végül az egységes bírói gyakorlatra hivatkozott, a tekintetben, hogy a Pp. 164. §-ában előírt bizonyítási teher alapján a kérelmezőnek kell igazolnia és bizonyítania, hogy a szakvéleményben foglaltakkal ellentétben az általa megjelölt időpontban nem olyan mértékű és jellegű forgalom-fennakadás és akadályozás keletkezik, amint ahogyan az a szakvéleményben rögzítésre került. Hangsúlyozta, hogy a kérelmező a szakvéleményben foglaltakkal szemben csak általánosságokra – gyakorlatilag saját véleményére – hivatkozott, előadását semmivel nem támasztotta alá, releváns adatokkal az abban foglaltakat megcáfolni nem tudta.

A kérelem alapos.

A határozatot a bíróság a Gytv. 9. §-ában foglaltak alapján vizsgálta felül, figyelemmel a 9. § (2) bekezdésben foglaltakra, nemperes eljárásban, népi ülnökök közreműködésével.

A Gytv. 2. § (1) bekezdése szerint, a gyülekezési jog gyakorlása keretében békés összejövetelek, felvonulások és tüntetések (a továbbiakban együtt: rendezvény) tarthatók, amelyeken a résztvevők véleményüket szabadon kinyilváníthatják.

A bíróság megállapította, hogy a kérelmezett – figyelemmel a Gytv. 3. §-ára - helyesen minősítette a kérelmező által bejelentett rendezvényi a Gytv. hatálya alá tartozónak.

A Gytv. 6. §-a értelmében a közterületen tartandó rendezvény szervezését a rendezvény helye szerint illetékes rendőrkapitányságnak, Budapesten a Budapesti Rendőrfőkapitányságnak (a továbbiakban:

Fővárosi Bíróság
27.Kpk.45.188/2011/4.

rendőrség) legalább három nappal a rendezvény megtartásának tervezett időpontját megelőzően kell bejelenteni. A bejelentési kötelezettség a rendezvény szervezőjét terheli.

A Gytv. 8. § (1) bekezdése szerint, ha a bejelentéshez kötött rendezvény megtartása a népképviselői szervek, vagy a bíróságok zavartalan működését veszélyeztetné, vagy ha a közlekedés más útvonalon nem biztosítható, a rendőrség a bejelentésnek a hatósághoz való beérkezésétől számított 48 órán belül a rendezvénynek a bejelentésben megjelölt helyszínen, vagy időben való megtartását megtilthatja.

A BM rendelet 4. § (3) bekezdés b) pontja értelmében a közrendvédelmi szerv vezetője a bejelentés tartalmi vizsgálatát követően: a bejelentésről írásban, távbeszélőn, telefaxon vagy távgépirón tájékoztatja azokat a szolgálati ágaknak a vezetőit, akiknek szakvéleménye szükséges annak eldöntéséhez, hogy a tervezett rendezvény megtartása nem ütközik-e a Gytv. valamelyik rendelkezésébe, illetőleg nem szükséges-e a Gytv. 8. §-a (1) bekezdésének alkalmazása.

Az Egyezségokmány 21. cikke értelmében a békés gyülekezés jogát el kell ismerni. E jog gyakorlását csak a törvényben megállapított olyan korlátozásoknak lehet alávetni, amelyek egy demokratikus társadalomban az állam biztonsága, a közbiztonság és a közrend, illetőleg a közegészség, a közérkölcös vagy mások jogai és szabadsága védelme érdekében szükségesek.

Az Egyezmény 11. Cikk 1. pontja értelmében mindenkinek joga van a békés célú gyülekezés szabadságához és a másokkal való egyesülés szabadságához, belcértve érdekei védelmében a szakszervezetek alapítását és az azokhoz való csatlakozásnak a jogát.

Az Egyezmény 11. Cikk 2. pontja értelmében e jogok gyakorlását csak a törvényben meghatározott, olyan korlátozásoknak lehet alávetni, amelyek egy demokratikus társadalomban a nemzetbiztonság vagy közbiztonság, a zavargás vagy bűnözés megakadályozása, a közegészség, az erkölcsök, illetőleg mások jogai és szabadságai védelme érdekében szükségesek. Ez a Cikk nem tiltja, hogy e jogoknak a fegyveres erők, a rendőrség vagy az államigazgatás tagjai által történő gyakorlását a törvény korlátozza.

A bíróság első lépésként a kérelmező azon hivatkozását tette vizsgálat tárgyává, hogy mivel a kérelmezett már tudomásul vette a 2011. június 18. napján 15:00 órától 18:00 óráig, a Budapest XIV. kerület Hősök tere – Kodály körönd – Oktogon – Opera – Erzsébet tér útvonalon tartandó rendezvényt, azzal kapcsolatban ugyanis tiltó határozat nem született, így azt a rendőrség a támadott határozatában nem mérlegelhette volna újra.

A rendelkezésre álló iratok alapján megállapítható, hogy a kérelmező által 2011. június 18. napján 15:00 órától 18:00 óráig a Budapest XIV. kerület Hősök tere – Kodály körönd – Oktogon – Opera – Erzsébet tér útvonalon tartandó rendezvény kapcsán 2010. szeptember 30. napján tartott egyeztetést követően a rendőrség a Gytv. 8. § (1) bekezdésében meghatározott jogvesztő határidőn - a bejelentés beérkezésétől számított 48 órán - belül nem hozott tiltó határozatot, tehát nem tiltotta meg a rendezvény megtartását, azt tudomásul vette.

A kérelmező 2011. február 9. napján tett bejelentése a rendőrség által korábban meg nem tiltott Hősök tere-Erzsébet tér között 2011. június 18. napján 15:00 órától 18:00 óráig tartandó rendezvény

Fővárosi Bíróság
27.Kplc.45.188/2011/4.

egyrészt térbeli, másrészt időbeli meghosszabbítására vonatkozott, abban ugyanis a kérelmező az Erzsébet téri pályállomást a Bajcsy-Zsilinszky út – Alkotmány utca útvonallal, és a demonstráció idejét további fél órával megnövelte.

A bíróság megállapította, hogy a kérelmező 2011. február 9. napján tett bejelentése nem eredményezte a korábban meg nem tiltott rendezvény-útvonal és -időpont érdemi módosítását, hiszen az eredeti rendezvény helyszínét és időpontját a 2011. február 9. napján tett kérelmezői bejelentés semmilyen módon nem érintette, arra vonatkozóan a bejelentés semmiféle változtatást nem tartalmazott. A 2011. február 9. napján tett bejelentés - annak tartalmából egyértelműen megállapíthatóan - a korábban tudomásul vett rendezvény térbeli és időbeli meghosszabbításának bejelentése volt, így a rendőrség a Gytv. 8. § (1) bekezdésében foglalt jogvesztő határidőn túl, jogszabálysértő módon rendelkezett az eredeti, Hősök tere és Erzsébet tér közötti rendezvény megtiltásáról.

A bíróság kiemeli, hogy a Gytv. 6. §-a szerinti eljárás a szervező bejelentésére indul. A rendőrség a bejelentés elbírálásakor a bejelentésben foglaltakhoz kötve van, a Gytv. 8. § (3) bekezdése folytan alkalmazandó, a Közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 37. § (1) bekezdésére tekintettel, a rendőrség hivatalból a rendezvény bejelentése vonatkozásában eljárást nem indíthat, nem folytathat, a bejelentésben foglaltakat köteles annak tartalma szerint elbírálni. Erre tekintettel a kérelmezett jogszabálysértő módon járt el akkor, amikor a már tudomásul vett rendezvény meghosszabbítására irányuló bejelentés kapcsán a teljes rendezvény helyszínét (Hősök terétől az Alkotmány utcaig) és időtartamát (2011. június 18. napján 15:00 órától 18:00 óráig) vizsgálata tárgyává tette, és felülvizsgált hatáskörrel a korábban meg nem tiltott, továbbá a 2011. február 9. napján újonnan bejelentett helyszín és időpont vonatkozásában hozta meg tiltó határozatát.

Nem találta alaposnak a bíróság a kérelmezett ellenkérelmében felhozott azon indokot, miszerint az útvonal módosítása olyan lényeges körülménynek minősül, amelyet új bejelentésként kell kezelni, azt egységesnek kell tekinteni, egymástól elkülönítetten a különböző útvonalszakaszok tudomásul vétel szempontjából nem vizsgálhatók, azok vonatkozásában részleges tiltó határozat nem hozható. A bíróság ennek kapcsán kiemeli, hogy a kérelmező 2011. február 9. napján valóban új bejelentéssel élt, az új bejelentés azonban kizárólag az Erzsébet tér - Bajcsy Zs. utca - Alkotmány utca közötti szakaszra vonatkozott, illetőleg a rendezvény eredeti idejét hosszabbította meg fél órával, a Gytv. 8. §-ában foglalt eljárást tehát csak ezen bejelentésre lehetett volna lefolytatni.

A bíróság rögzíti, hogy a kérelmezetti határozat indokolása hiányos, tekintettel egyrészt arra, hogy a kérelmező által 2010. szeptember 30. napján bejelentett és meg nem tiltott rendezvényt a kérelmezetti határozat indokolásának tényállása nem tartalmazza, továbbá arra vonatkozóan semmifajta indokolást nem tartalmaz a határozat, hogy mi okból került sor a korábban meg nem tiltott, Budapest, XIV. kerület Hősök tere – Kodály körönd – Oktogon – Opera – Erzsébet tér közötti rendezvény kapcsán ismételten a Gytv. 8. § (1) bekezdésében foglalt eljárás lefolytatására, a kérelmezett ellenkérelmében foglaltak pedig a határozat ezen hiányosságát nem pótolják.

A bíróság megjegyzi, hogy a rendőrség ezen eljárása a Gytv. 8. § (1) bekezdése mellett az Alkotmányból fakadó jogbiztonság követelményét, továbbá a Ket. több alapelvét is sérti, így különösen a jóhiszeműen szerzett jog védelmének alapvető követelményét.

Fővárosi Bíróság
27.Kpk.45.188/2011/4.

A bíróság másodszorban a kérelem azon hivatkozását vette vizsgálat tárgyává, mely szerint a határozatban foglalt közlekedési indokok nem alapozzák meg a kérelmezetti határozat azon következtetését, hogy a közlekedés más útvonalon történő biztosítása lehetetlen. A bíróság rögzíti, hogy tekintettel arra, hogy a rendezvénynek a Hősök tere és Erzsébet tér közötti részére vonatkozóan a rendőrség a fentiekben kifejtettek szerint jogszabálysértő módon hozott tiltó határozatot, a bíróság a rendezvénynek kizárólag az Erzsébet tér – Bajcsy-Zsilinszky utca – Alkotmány utcai részét vette e körben vizsgálat tárgyává.

A bíróság mindenképp kiemeli, hogy az európai uniós csatlakozással összefüggő egyes törvénymódosításokról, törvényi rendelkezések hatályon kívül helyezéséről, valamint egyes törvényi rendelkezések megállapításáról szóló 2004. évi XXIX. törvény 147. § (1) bekezdés a) pontjának második fordulatát a Gytv. 8. § (1) bekezdésében a Magyar Köztársaságnak az Európai Unióhoz történő csatlakozásáról szóló szerződést kihirdető törvény hatálybalépésének napjától az „illetőleg a közlekedés rendjének aránytalan sérelmével járna” szövegrész helyébe a „vagy ha a közlekedés más útvonalon nem biztosítható” szövegrészt léptette, melyre tekintettel ezen időpontot követően a kérelmezett a bejelentés kapcsán a közlekedés vonatkozásában az eljárási eljárás során a közlekedés körében mérlegelés tárgyává, hogy a rendezvény ideje alatt biztosítható-e más útvonalon a közlekedés.

A bíróság a kérelmezetti határozat felülvizsgálata kapcsán arra a következtetésre jutott, hogy az indokolásban foglaltak nem támasztják alá kétséget kizáróan és aggálymentesen, hogy az Erzsébet tér – Bajcsy-Zsilinszky utca – Alkotmány utcai rendezvény következtében a közlekedés ne lenne más útvonalon biztosítható. A Gytv. 8. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezés következtében a rendezvénnyel érintett útvonalon a forgalmi rendben beálló, adott esetben jelentős negatív változás önmagában nem lépezheti a tiltó határozat alapját. A kérelmezetti határozat azonban mindösszesen annak bizonyítékul szolgál, hogy az Erzsébet tér – Bajcsy-Zsilinszky utca – Alkotmány utcai rendezvény következtében a közlekedés elnehezül, azonban a közlekedés más útvonalon történő biztosíthatatlanságát aggálymentesen a felülvizsgált határozat indokolásában foglaltak nem támasztják alá.

A kérelmezett által a közigazgatási eljárásban beszerzett, és határozata indokolásában részletezett, BRFK Közlekedésrendészeti Főosztályának szakvéleményében foglaltak csak általános hivatkozásokat tartalmaznak, abból nem állapítható meg, hogy a rendezvény útvonala következtében miért nem biztosítható a gépjármű-, tömeg- és gyalogos közlekedés más útvonalon.

A kérelmezett határozatának indokolása - utalva a beszerzett szakvéleményre - tartalmazza ugyan, hogy mely viszonyban a BKV járatok érintettek a rendezvény következtében, illetőleg közli a lezárás folytán érintett utasok számát, továbbá a vonatkozó gépjárműforgalmi adatokat, azonban önmagában ezen adatok nem támasztják alá, hogy a közlekedés más útvonalon ne lenne biztosítható.

A bíróság rámutat arra, hogy a felülvizsgált határozat indokolása tartalmazza, hogy „az EU soros elnökség miatt a Bajcsy-Zsilinszky út - Podmaniczky út - Dózsa György út - Hősök tere - Koós Károly sétány - M3-as hivatalos delegációs útvonal, ezért delegációk vonulása idején ezen útvonalakon és környékén ideiglenes forgalomkorlátozások lépnek életbe”, a határozat azonban nem

Fővárosi Bíróság
27.Kpk.45.188/2011/4.

közi, hogy mely konkrét, éppen a rendezvény idején aktualis, az EU soros elnökségből fakadó program miatt volna szükségessé a rendezvénytől igénybe vett útvonal használata, továbbá csupán arra hivatkozik, hogy forgalomkorlátozás lépne életbe. Ezzel szemben a magyar soros EU elnökség interneten bárki által hozzáférhető, köztudomású programja értelmében a kérdéses napon hétvégén EU rendezvény nincs, illetőleg a demonstráció időpontját megelőző és követő néten Luxembourg és Brüsszel az EU rendezvények helyszíne.

Hivatkozik a határozat indokolása arra, hogy a Bajcsy-Zsilinszky út forgalmát az átvonulás idején teljes időszakban terelni kell, azonban a határozat ezt követően maga is csak arra utal, hogy ez többórás forgalomkorlátozást jelent, ami nem támasztja alá a rendezvény megtiltását. Hivatkozik továbbá a határozat indokolása arra, hogy az Andrassy út forgalmának terelési útvonalaként „a párhuzamos Podmaniczky út, Városligeti fasor, Király utca vehető igénybe, azonban ezek kapacitása telített, illetve a Kiskörútra és a Bajcsy-Zsilinszky útra vezetik rá a forgalmat, azonban utóbbi lezárása esetén ezek az utak sem használhatók, illetve forgalmukat tovább kell terelni”, azonban e megállapításból sem lehet alappal arra a megállapításra jutni, hogy a terelés következtében a közlekedés más útvonalon ne lenne biztosítható.

A kérelmezeti határozat indokolása kitér arra, hogy „a tömegközlekedés, illetve gépjárműforgalom elterelése más útvonalra nem lehetséges a környező szűk, egyirányú utcák miatt. Az esetleges menekülő útvonalak telítettsége miatt nincs hová terelni a forgalmat”. A bíróság ezzel kapcsolatban arra kíván rámutatni, hogy a határozat indokolása e körben a konkrétan érintett utcák, menekülő útvonalak, forgalomterelési adatok megjelölése nélkül, mindösszesen általános kijelentésként tartalmazza, hogy a környező szűk, egyirányú utcák, menekülő útvonalak telítettsége miatt nem terelhető más útvonalra a közlekedés, azonban figyelemmel arra, hogy a határozat indokolása még azt sem jelöli meg, hogy ez a rendezvénynek az Andrassy úti, avagy Bajcsy-Zsilinszky úti szakaszára vonatkozik-e, továbbá azok milyen hosszú szakaszt érinti, illetőleg, hogy a nyári szünet első szombat délutánján mitől különösen telítettek a menekülőutak, e kérelmezeti hivatkozás a teljesen általános kijelentés szintjén marad, minden konkrétum megjelölése nélkül, így a bíróság ezt a döntés alapjául elfogadni nem tudta.

A bíróság rámutat arra továbbá, hogy az, hogy a trolibusz és a villamos - közlekedésének jellegéből - nem terelhető más útvonalra, szintén nem alapos hivatkozás, hiszen a trolibusz-, illetőleg villamosjáratok forgalma trolis-, illetőleg villamospótló járatokkal helyettesíthető. A bíróság - utalva a kérelmező felülvizsgálati kérelmében foglaltakra - kiemeli, hogy a kérelmezett határozatának indokolása nem vette figyelembe, hogy a rendezvény vonulások jellegéből fakadóan a Menet elhaladása után a bezárt útszakaszok megnyithatók, ami nyilvánvalóan enyhíti a rendezvény okozta közlekedési terhelést, vagyis a rendezvény teljes ideje nem eredményezi a vonulás teljes helyszínének a rendezvény teljes ideje alatti lezárását.

Végül kiemeli a bíróság, hogy önmagában azon kérelmezeti utalás, hogy fontos közintézmények, népképviselői szervezetek és nagykövetségek helyezkednek el a rendezvény útvonalán, továbbá a Kossuth téren megrendezésre kerülő fotókiállítás szintén nem támasztják alá azt a megállapítást, hogy a közlekedés ne lenne más útvonalon biztosítható, hiszen ezen középületek és a fotókiállítás megközelíthetőek a rendezvény ideje alatt is, legfeljebb nehezebben.

A bíróság elvi élel mutat rá arra, hogy bármilyen közterületen tartandó rendezvény a rendezvényen

részt nem vevő mozgását szükségszerűen korlátozza, hiszen a rendezvény által elfoglalt közterületet nem tudják használni, vagyis egy közterületi rendezvény a rendezvényen részt nem vevő személyek mozgásszabadságának a korlátozását eredményezi. A rendőrség az eljárása során azonban a rendezvény megengedhetősége kapcsán kizárólag a Gytv. 8. § (1) bekezdésében szereplő előírásokat teheti vizsgálat tárgyává, így a rendőrség a rendezvény kapcsán tiltó határozatot a közlekedési okok miatt kizárólag abban az esetben hozhat, amennyiben aggálymentesen és kétséget kizáróan tudja bizonyítani, hogy a rendezvény idején és helyszínén a közlekedés más útvonalon nem biztosítható. A Gytv. 8. § (1) bekezdésében foglalt ezen kitétel nem értelmezhető kiterjesztően, figyelemmel Magyarország nemzetközi kötelezettségvállalásaira, az Egyezmény és az Egyezségokmány vonatkozó előírásaira, illetőleg az Emberi Jogok Európai Bíróságának konzekvens ítélezési gyakorlatára is.

A kérelmező fellebbezés iránti kérelmében kifejtettekre kiemelendő, hogy az állam feladata az alapjogok terén nem merül ki a tartózkodásban, hanem biztosítani kell azok érvényesülését is, a kérelmezett határozatának indokolásában egyébként maga is hivatkozott ezen, az Alkotmánybíróság által alkalmazott általános elvre. Amennyiben elfogadnánk a kérelmezett határozatának indokolásában felhozott érveket olyanak, amik alátámasztják a közlekedés más útvonalon történő biztosíthatatlanságát, gyakorlatilag Budapesten közterületen nem lehetne rendezvényt tartani.

A fentiekben kifejtettek tekintetével a bíróság a kérelmező kérelmének helyt adott és a kérelmezett határozatát a Gytv. 9. § (2) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte.

A bíróság az eljárási költség viselésére a 2005. évi XVII. törvény 4. §-a alapján alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján a kérelmezettet kötelezte, mely ügyvédi munkadíjból és készkiadásból áll. A bíróság a munkadíj összegét mérlegeléssel állapította meg a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (1), (3) és (4) bekezdései alapján.

A bíróság az illeték tárgyában a kérelmezett személyes illetékmentességére és a költségmentesség alkalmazásáról a bírósági eljárásban szóló 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 14. §-ára figyelemmel döntött.

Budapest, 2011. évi február hó 18. napján

dr. Bögös Fruzsina s.k.
a tanács elnöke

dr. Endreff Istvánné s.k.
elnök

Zsámár Istvánné s.k.
elnök

A kiadmány hiteles: